

Cada vegada és més difícil de treure l'oli de les pedres, aquesta substància negra que impregna els espais porosos de les roques, que xuclen amb avidesa de vampir i que ens fa funcionar el món. De fet, tal com explica Mariano Marzo, catedràtic de recursos energètics de la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona, senzillament, “el petroli fàcil i barat, ja l'hem extret”. I, com que la demanda no mostra indicis de disminuir, el futur energètic pinta, si més no, complicat.

Més enllà de l'estat de les reserves de petroli, cal saber, explica Marzo, “si podem fer front a una demanda creixent tenint en compte els riscos que hi ha per a fer que les reserves es converteixin en fluxos de producció”. I enumera riscos tècnics (“cada vegada hem d'anar a llocs més complicats per a fer nous descobriments, els camps de producció van declinant en la capacitat productiva, falta personal, s'ha d'invertir més energia per a extreure els barrils i, per tant, l'energia que realment se n'obté disminueix”) i riscos geopolítics, també: “Les reserves són on són i hi ha conflictes, tant als països d'origen com als de trànsit.” El petroli “fàcil i barat” és el que es pot extreure de “l'Orient Mitjà i el nord d'Àfrica i de llocs on els grans consumidors tenim barrat el pas per a fer-hi allò que d'entrada voldríem, que és extreure'l a tota velocitat perquè els preus siguin més barats. Només que, és clar, els països que tenen aquest recurs miren pels seus interessos i el marquen ells, el ritme d'extracció.”

Sigui com sigui, a mesura que les àrees en creixement es van incorporant al consum, es fa més complicat de garantir “que el petroli necessari per a cobrir la demanda arribi a temps i sigui abundant”. I així, de retruc, els preus pugen. I quan la quantitat de petroli que s'extreu de les entranyes de la terra no és suficient per a la demanda, quan el preu del famós o negre s'enfila massa per a fer-lo compatible amb el desenvolupament econòmic, treu indefectiblement l'orella, rere la porta, el llop de la crisi.

La bombolla petrolera. L'avis ja sent de fa temps, però, com aquelles veus que provaven d'alertar, anys enrere, dels perills de la bombolla immobiliària i no trobaven qui les volgués atendre enmig

Quan el petroli toca fons

Més car, més difícil i sempre contaminant: malgrat els entrebancs, però, continuem dependent del petroli.

de l'efervescència general, no sembla que ara per ara tinguem encarrilada cap sortida. La dependència energètica del petroli és gran, l'afectació ambiental que genera, també, i no s'hi albira solució. De fet, apunta de seguida amb un to greu de realisme Mariano Marzo, “és que, ras i curt, no en tenim, de solució”.

“El petroli representa actualment més del 95% dels combustibles que s'utilitzen al transport”, explica. L'alternativa? “Ho podem substituir una mica amb biocarburants; podem, a poc a poc, anar electrificant el transport de mercaderies...” Ara bé, arribats en aquest punt l'expert es demana si “els mateixos grups que a vegades s'oposen a les prospeccions petroleres són favorables a la instal·lació a gran escala de molins eòlics, per exemple”. En tot cas, s'albira en

perspectiva que caldrà, “possiblement”, dependre també del gas natural “per a compensar les fonts renovables quan la meteorologia no sigui l'adient”. I, sobretot, assumir un “greu problema”: estem lligats de mans i peus al petroli i “a curt termini no es preveuen solucions viables a gran escala”.

Però hi ha un punt que comença a ocupar les agendes internacionals: la reducció del consum. Si no estem disposats a tancar més sovint la llum, a pensar-nos-ho dues vegades abans d'agafar el cotxe, avisa Marzo que “ens ho faran fer”. Clar i ras. “El 8 de març, la Comissió Europea ha tret un pla d'eficiència i estalvi en què s'especifica que tenim l'objectiu d'haver reduït el consum energètic d'un 20% l'any 2020. S'ha fet una llista de mesures, orientatives fins el 2013, que inclouen que les administracions públiques reformin cada any el 3% dels seus edificis amb criteris sostenibles, que es facin auditories energètiques a les grans empreses, que es doti de mitjans els petits consumidors per a controlar la despesa energètica... Si el 2013 no s'ha reduït prou el consum, s'establiran mesures amb caràcter vinculant.” Perquè ens fem una idea de l'abast de la nova situació, Mariano Marzo ens ofereix una

comparació d'actualitat: "Això acabarà com el fumar, amb prohibicions i sancions: aviat importarà poc si la gent ho vol fer o no, serà tan car que ens hi trobarem obligats i, a més, serà imposat per les administracions".

Tant pel preu de la benzina com per un imprescindible control de la contaminació, s'albiren, per tant, "mesures de restricció de consum de carburants". A més d'aquell primer pensar-s'ho dues vegades abans d'engegar el motor, hi ha, resumeix l'expert, la possibilitat de "compartir cotxes" i, en tercer lloc, la reducció de la velocitat: "Però no pas a 110, com ha passat ara, sinó, tal com estableix un estudi de l'Agència Internacional de l'Energia, a 90 quilòmetres per hora. Si és que volem estalviar."

Reduir el consum, i fer-ho sense que afecti nivell de vida i serveis, és pràcticament assolir la quadratura del cercle. Però és en això, que hauriem de treballar, apunta Marzo, en comptes de passar el temps en "polèmiques fútils".

Per a poder veure la lluna? Ho va declarar, amb característica falta de pudor, qui aleshores era vice-secretari de comunicació del PP, Esteban González Pons: tenia por, el febrer de l'any passat, de "no tornar a veure els eclipsis de lluna sobre la Mediterrània perquè ens els tapà una torre petrolífera".

Des que es va fer pública la sol·licitud per a dur a terme exploracions al golf de València, el PP de Francisco Camps s'ha aplicat a agitar totes les banderes agitables contra aquesta possibilitat. Cosa que no va fer en temps d'Aznar. El permís per a estudiar si hi ha o no petroli o gas a les aigües de la nostra Mediterrània depèn del govern espanyol. Ara l'acaba de concedir. I, en ple període electoral, la temperatura mediàtica ha augmentat uns quants graus.

Sembla que la configuració geològica del golf de València pot contenir alguns "reservoris multicapa" amb possibilitats. El 2006 una companyia britànica, Mediterranean Oil and Gas Plc, MedOil, sol·licitava permís d'exploració. El desembre passat quedaven concedits els permisos: són els projectes *Albufera*, *Benifaió* i *Gandia*, que gestionarà MedOil, i els *Alta Mar 1* i *Alta Mar 2*, a càrrec de Capricorn Spain Ltd. Aquestes companyies pensen que l'anomenada formació *Ascla*

Els hidrocarburs

Sondatges, permisos i concessions.

- PERMISOS I CONCESSIONS DE L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT ESPANYOL
 - Permis sol·licitat
 - Concessió d'exploració
 - Permis vigent
 - Concessió d'emmagatzematge
- PERMISOS DE L'ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA
 - Permis sol·licitat
 - Permis vigent

1. Les Pinasses	7. Castor
2. Muro	8. Albufera
3. Fontanelles	9. Benifaió
4. Reus	10. Gandia
5. Liobarro 1* i 2	11. Alta Mar 1
6. Rèmol, Angula, Montana 2* i Casablanca	12. Alta Mar 2
	13. Polifem
	14. Àries 2

*Actualment paralitzats pel ministeri espanyol de Medi Ambient a falta d'un informe tècnic d'impacte ambiental.

Font: Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç espanyol

és, "potencialment, la roca mare més gran en la geologia del petroli de la zona sud del golf de València" i en comparen les característiques amb les de la zona petrolífera de la mar del Nord.

Val a dir que, tal com ens recorda de seguida Mariano Marzo, entre el començament d'una exploració (no pas explotació) i la possible troballa de gas o petroli, "hi ha un llarg camí". D'entrada, "el percentatge d'èxit de l'exploració petrolífera, entenent per èxit que s'hi trobi res, és inferior al 50%, a un cara o creu". Després hi ha l'elevat cost d'aquestes exploracions. I, en cas que s'hi trobi res,

veure quina cosa és: "També podria ser gas, que és una qüestió molt diferent, menor quant a impacte ambiental, a l'ogística necessària per a extreure'l, etc." En cas que es fes la troballa, caldria demanar un nou permís, aleshores d'explotació, que hauria d'avaluar també, òbviament, l'impacte ambiental.

De moment, organitzacions de protecció ambiental com ara Oceana o formacions com Esquerra Unida del País Valencià o Compromís s'han mostrat contraris a les prospeccions, per la possible afectació de les fortes ones magnètiques i vibracions que genera aquesta activitat sobre diverses espècies de cetacis marins, per la possibilitat de vessaments un cop les explotacions fossin actives i per la qüestió de fons: continuar esmerçant esforços en el camp del petroli és mantenir el rumb en la dependència dels hidrocarburs en comptes de centrar-se en les energies renovables, afirmen. També el sector turístic de les Balears s'hi ha mostrat bel·ligerant.

Experts com ara Mariano Marzo entenen les objeccions ambientalistes, però volen afegir dades per a un debat ponderat: "Ho tinc molt clar. Sóc un científic: vull conèixer, explorar les possibilitats, els recursos dels quals disposem. També sóc un científic conscienciat pel medi: no faria una explotació a qualsevol preu." D'una banda, explica que, si bé és cert que els estudis geofísics del subsòl poden "tenir alguna afectació a la fauna marina", considera que és una "incidència mínima: les campanyes de sísmica només propaguen ones al medi marí perquè arribin al fons i travessin les roques. És molt més gran la incidència ambiental que poden tenir els ports esportius i l'activitat turística diària que hi ha a les costes". I rebla: "Oposar-se des de bon començament a l'exploració és matar mosques a canonades, perquè el primer que ha de fer un territori és saber què té, amb quins recursos compta. I després, saber-los gestionar. A les aigües d'Israel s'ha fet una troballa de gas prou important perquè el país deixi de dependre de les importacions. No dic que aquest sigui el nostre cas, perquè no ho sé. Només dic que ho vull saber. Per a poder decidir després amb coneixement de causa".

Núria Cadenes